

Κατηχητικά μελέται.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Είδομεν εἰς τὸ προηγούμενον συνοπτικῶς περὶ τῆς ἰδιορρυθμίου καὶ λίαν συγκινητικῆς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων τιμίων Δώρων. Ἦδη θὰ ἀναπτύξωμεν τὰ κατὰ τὴν συνήθη Θ. Λειτουργίαν.

Λειτουργία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι ἐσήμαινε πᾶσαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις Χριστιανῶσι πᾶσαν θρησκευτικὴν λατρείαν καὶ ἰδιαίτερον τὴν κυριωτέραν πρὸς τὸν θεὸν λατρείαν ἣτοι τὴν θείαν Μυσταγωγίαν. Κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἁριστότατος, ἡ λειτουργία ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀλίγους ὕμνους καὶ ψαλμοὺς καὶ ὧδὰς πνευματικὰς, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ ἐτελειοποιήθη, ἕως ὅτου τέλος ἔλαβε ἐπὶ Μ. Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου, ὡς εἶπομεν, τὸν σημερινόν της τύπον, ὅστις ἕκτοτε παραμένει ἀναλλοίωτος. Τὸ κήρυγμα ἀνέκαθεν ἐθεωρεῖτο ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς Θ. λειτουργίας. Θ. λειτουργία ἀνευ κηρύγματος ἦτο κατὰ ἀπίστευτον καὶ ἀκατανόητον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκκλησίᾳ. Μετὰ τὴν κοινὴν προσευχὴν ἐπηκολούθει τὸ κήρυγμα καὶ ἀμέσως μετὰ ὁ ἁγιασμός τῶν τιμίων Δώρων καὶ ἡ Θ. κοινωνία τῶν πιστῶν. Τόσον ἀπαραίτητος δὲ ἐθεωρεῖτο ὁ **συνεκλησιασμός**, ἰδίως κατὰ τὰς Κυριακάς, ὥστε ὁ 80δς Κανὼν τῆς 6ης Οἰκουμ. Συνόδου ἀφορίζει ἐκείνους οἳτινες ἀδικαιολογητῶς ἀπουσάζον ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς Κυριακάς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας! πόσοι εἴμεθα ἀφορισμένοι!

Ἀνέκαθεν ἡ Θ. λειτουργία διηρθεῖτο εἰς τρία μέρη ἣτοι εἰς τὴν **Προσκομιδὴν**, εἰς τὴν **Λειτουργίαν τῶν Κατηχουμένων** καὶ εἰς τὴν τῶν **Πιστῶν**. Ἡ Προσκομιδὴ ἢ Προπαρασκευὴ τῆς Θ. λειτουργίας ἡ ἢ Ἱερὰ Πρόθεσις πάλαι ἐτελεῖτο καθ' ἣν ὥραν σήμερον ψάλλεται ὁ χερουβικὸς ὕμνος καὶ δι' αὐτὸ οὗτος ἐψάλλετο τόσον ἀργὰ καὶ μελωδικῶς, ἵνα δώσῃ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον εἰς τοὺς κληρικοὺς νὰ **πάρουν καιρὸν, νὰ ἐνδυσθῶν τὰ ἱερά των ἄμφω, καὶ νὰ προετοιμάσουν** τὰ ἤδη παρὰ τῶν πιστῶν προσκομιζόμενα δῶρα, τὰ προριζόμενα διὰ τὴν ἱεράν μετουσίωσιν. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως χάριν εὐκολίας καὶ οικονομίας χρόνου, ἡ Ἱερὰ Πρόθεσις ἐπεκράτησε νὰ γίνηται πρὸ τῆς θείας λειτουργίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ὁρθοῦ καὶ διὰ κατὰ τὴν ἀνάγκησιν τοῦ Κανόνος. Ὡστε ἐφ' ὅσον ὁ λόγος δι' ὃν τὸ χερουβικὸν ἐψάλλετο τόσον ἀργὰ ἐξέλιπε, πρέπει νὰ ἐκλίπη καὶ τὸ βραδύ, καὶ ἀνοικεῖον καὶ ἀμανεδιστικὸν πολλάκις τούτου ψάλσιμον, τὸ ὅποιον ἐκνευρίζει ἢ ἀποκοιμίζει τὸν κόσμον καὶ τὸ ὅποιον πολλάκις διαρκεῖ 20' τῆς ὥρας καὶ πλέον ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κηρύγματος, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ἐποίου αὐτοῦ πολλοὶ ἐπίτροποι καὶ ψάλται ἐξαγριούνται, διότι ὁ ἀργήσῃ ἡ Ἐκκλησία καὶ δὲν θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία τῶν ἀμανεδιστῶν ὁ ψάλτης! Βεβαίως δὲν παραγνωρίζομεν τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς Μουσικῆς, ἥτις καλῶς ἐκτελουμένη, τῷ ὄντι ἐξυψώνει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει καὶ μάλιστα... Καθ' ἡμᾶς δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διέτασσε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Χερουβικῆ, τοῦ Κοινωνικοῦ καὶ αἰανδήποτε ἄλλην κατάλληλον στιγμὴν, χωρὶς νὰ ἀλλαιωθῇ ἢ παραλειθῇ οὐδὲ τὸ παραμικρὸν

ἐκ τῆς Θ. λειτουργίας νὰ ἐψάλλοντο **ἀργουσύντομα** μερικὰ ἀπὸ τὰ θαυμάσια τροπάρια τῶν Αἰώνων, τὰ ὅποια ποικίλουν ἐκάστοτε καὶ ἐπομένως ἐκάστη Θ. λειτουργία θὰ παρουσίαζε πάντοτε κατὰ τὸ γένος καὶ θὰ ἤλκυε τοὺς πιστοὺς καὶ θὰ τοὺς καθίστα λίαν προσεκτικούς.

† Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΨΥΧΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Καὶ πίστιν θρησκευτικὴν, καὶ ἀγάπην πρὸς γονεῖς, καὶ ἀδελφούς, καὶ τιμιότητα διαγωγῆς, καὶ ἠθικότητα σωφροσύνης, πάντα ταῦτα δύναται ὁ δημοσιογράφος ἢ νὰ ἐκμηδενίσῃ ἐν τῇ συνειδήσει τῆ συναισθηματικῆ καὶ τῷ φρονήματι ἰδίᾳ τῆς νεολαίας ἢ διὰ παντός ἐναντίου νὰ ἀντικαταστήσῃ.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ τῶν προγόνων παράδοσις μορφώουσι τὸν ἦθος ἐντροπῆς ἢ συστολῆς, ἦθος ἀξιοπρεπείας ἠθικῆς σεμνότητος μεγαλοπρεποῦς εἰς τὴν νεολαίαν καὶ εἰς πασῶν τῶν ἡλικιῶν ἀνθρώπους ἀνδρας καὶ γυναῖκας, ὁ δημοσιογράφος ματαίαν καὶ ἀχρηστον καθιστᾷ τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας, τετριμμένην καὶ ἀπόβλητον τὴν ἱεράν παράδοσιν τῶν προγόνων. Οἱ θρησκευτικῶς ἀνευλαβεῖς καὶ ἀρεβεῖς καὶ οἱ κοινωνικῶς ἀναίδεις καὶ ἀσύστολοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πληθύνονται ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων, ἀλλὰ κυρίως ἐκ τῆς δημοσιογραφίας. Ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ θέτουσι καθ' ἐκάστην ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ ὄλων τῶν τάξεων τὰ ρυπαρότερα καὶ σαπρότερα ἡδονιστικὰ κατασκευάσματα. Τὰ καταβροχθίζει ἡ νεολαία καὶ διαφθείρεται εἰς τὸ ἦθος αὐτῆς. Ἀλλὰ μήπως μένουσιν ἀδιατάρακτοι ἐκ τούτων οἱ ἡλικιωμένοι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ γέροντες; Ἰδὲ ἡδονιστικὸν θέλητρον παρασύρει καὶ τούτους, συσκοτίζει καὶ εὐτραπέλους καὶ ἀσχημολόγους καθιστᾷ. Ἐπειτα αὐταὶ αἱ εἰκόνας τῆς γυναικειᾶς ἀναίδειας τοῦ κόσμου τῆς ἀμαρτίας! Αἱ εἰκόνας τῶν ἐγκληματιῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν!...

Ἵπὲρ πᾶν πρέπει νὰ τεθῇ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ ὅπερ ἐστὶ συμφέρον τοῦ Κράτους, συμφέρον τῆς Πατρίδος. Ἡ ἀλήθεια, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη εἶναι ὁ πολιτισμός. Ταῦτα δὲ εἶναι καὶ αἱ ἠθικαὶ ἀρχαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ. Οἱ δημοσιογράφοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν διανοουμένων, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιστημόνων. Κατεδείξαμεν δι' ἀναμφισβητήτων ἐπιχειρημάτων ὅποιοι τινες ὀφείλουσιν νὰ εἶναι οἱ διανοούμενοι καὶ ἐπιστήμονες, ἵνα ἀναδειχθῶσιν ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν. Ὁ δημοσιογράφος εἶναι ὁ ἠθικοδιδάσκαλος καὶ δὲν δύναται νὰ ἐνοσηθῇ ὡς ἄλλο τι. Ὁ ἠθικοδιδάσκαλος ὀφείλει νὰ ἦναι χριστιανὸς εἰς τὸ συναίσθημα καὶ τὸ φρόνημα, διότι εἶναι γεωργὸς καὶ σπορεὺς ἰδεῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν. Εἶναι καλλιεργητὴς ψυχῶν καὶ καρδιῶν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσιώδης ἐννοία τῆς δημοσιογραφίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ δημοσιογράφος εἰς τὴν ἀξίαν καὶ χρησιμότητα αὐτοῦ. Εἶναι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀποστολικόν, διότι εἶναι ἠθοπλαστικόν. Διὰ τοῦτο τὸ ἐπιτελεῖτον πάσης ἐφημερίδος, παντὸς περιοδικοῦ, ἀνάγκη νὰ ἦναι ἄνδρες ἀπόστολοι τῆς ἰδέας, ἐμπνευσταὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν